

Produktion af økologiske æg

Forbrugerne efterspørger stadig flere økologiske varer, og for de økologiske ægproducenter har dette betydet en stor fremgang i produktionen indenfor de seneste år.

Forbruget af økologiske æg er generelt stigende, som det også kan ses af indvejningerne på ægpakkerne i Tabel 1.

Økologiske høner bevæger sig forholdsvis frit omkring og har adgang til udearealer. De frie forhold øger hønernes velfærd, men hønerne lever med en større risiko for at komme til skade, blive smittet med parasitter og sygdomme eller blive ædt af rovfugle eller ræve end f.eks. burhøner, og dette afspejler sig i ægproducentens dagligdag. Det er en krævende opgave at passe økologiske høner. Ægproducenterne er blevet stadig bedre til at styre management, produktion og dyrevelfærd, hvilket viser sig ved en stigende produktivitet og en faldende dødelighed blandt hønerne, hvilket kan ses i effektivitetskontrollens data i Tabel 2 og Figur 1. Økologisk ægproduktion er en succeshistorie, som nu også synes at appellere til fremtidens landmænd og -kvinder.

Regler

Den økologiske ægproduktion er dels underlagt regler, der gælder for alle ægproducenter, dels særlige regler for økologer. Det er vigtigt at orientere sig om hvilke regler, der er gældende, evt. via sin konsulent eller dyrlæge. Der er en begrænsning på flokstørrelsen for økologiske høner, der er særlige pladskrav, krav til siddepinde, redeareal, længde af trugplads, antal udgangshuller og størrelsen af disse, areal af hønsegården mv, se også Tabel 3.

Alle høneflokke skal testes for aviær influenza og Newcastle disease efter gældende bekendtgørelser.

Salmonellahandlingsplanen medfører, at der udtages prøver af opdrættet for salmonella og af hønerne gennem hele produktionsperioden, og alt indkøbt foder skal være varmebehandlet for at undgå salmonella.

Tabel 1. Indvejning af æg på danske ægpakkerier i mio. kg. Kilde: Det Danske Fjerkræraads Årsberetning, 2013

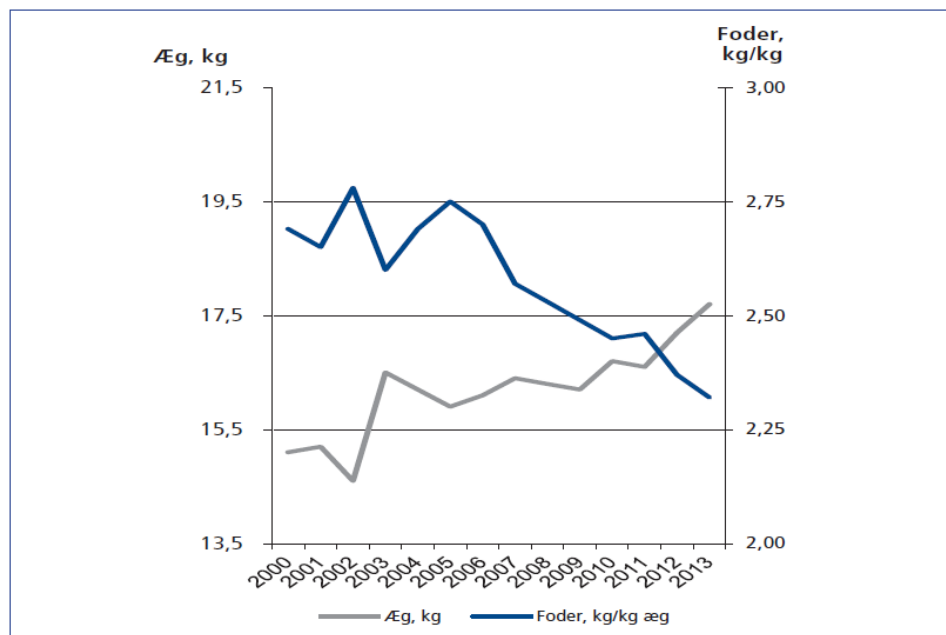
	2009	2010	2011	2012	2013
Buræg	31,8	34,1	34,6	33,1	34
Skrabeæg	9,9	9,3	9,8	11,3	12,9
Frilandsæg	3,4	3,8	4,4	3,4	3,1
Økologiske æg	7,7	8,3	9,2	10,7	10,9

Tabel 2. Produktionsresultater 2010-13 for frilandshøner. Kilde: Det Danske Fjerkræraads Årsberetning 2013

	2010	2011	2012	2013
Produktionsperiodens længde, dage (hønernes alder ved periodestart 140 dage)	336	336	336	336
Høner, i pct. af indsatte	96,3	96,5	96,0	95,9
Døde, i pct. af indsatte	9,7	9	8,6	9,9
Æg, stk. pr. indsat høne i alt	274	278	282	285
Æg, kg pr. indsat høne	16,8	16,9	17,2	17,6
Æg, kg pr. årshøne ^{*)}	19,0	19,0	19,5	19,9
Æglægning, pct.	84,8	85,6	87,6	88,5
Ægvægt, gram	61,2	61	61,1	61,6
Foder, kg pr. indsat høne	41,2	40,5	39,9	40,1
Foder, kg pr. årshøne ^{*)}	46,5	45,6	45,0	45,4
Foder, kg pr. kg æg	2,46	2,39	2,32	2,28
Foder, gram pr. høne pr. dag	127	125	124	124

^{*)} 1 årshøne = 365 foderdage

Figur 1: Produktiviteten hos økologiske høner opgjort i kg æg pr. høne pr. år og i foderforbrug (kg/kg æg). Kilde: Det Danske Fjerkræraads Årsberetning 2013

Tabel 3. Oversigt over nogle forskelle i ægproduktionerne

	Beriget bur	Skrab	Fritgående	Økologiske
Max høner pr m ²	13	9	9	6
Flokstørrelse	8 eller 10	ubegrænset	ubegrænset	3000
m ² udeareal / høne	0	0	4	4 (6)*
Høner / m ² rede		120	120	83
Antal høner / rede	10	7	7	7
Siddepind / høne	15 cm	15 cm	15 cm	18 cm
Dagslys	nej	nej	ja	ja
Økologisk foder	nej	nej	nej	ja
Grovfoder	nej	nej	nej	ja

Racer og genetik

De høner, der anvendes til kommerciel ægproduktion, er hybrider, der er udviklet med de oprindelige racer Hvid Italiener og Rhode Island Red som de dominerende for henholdsvis hvide og brune høner.

Der findes i dag kun 2-3 store avlsselskaber, der dækker hele verdens forsyning af genetisk materiale til intensiv fjerkræproduktion. Bag disse ligger mange års selektionsarbejde med omhyggelig udvælgelse fra elitedyr over olde- og bedsteforældre til forældredyr, alle i linjer af hane- og høneafstamning. De bedst egnede hane- og hønelinjer krydses for at opnå holdbare, højtydende dyr. De hønetyper, der egner sig til æglægning, egner sig ikke til kødproduktion, idet de er mindre og vokser langsommere. De to egenskaber æg og kød er negativt korrelerede, så man kan ikke få en hurtigt voksende høne med en meget høj ægproduktion.

Hvis man vil producere æg fra de oprindelige racehøns, kan det kun blive i mindre skala, da der ikke er større flokke af forældredyr til rådighed, som opfylder kravene til kommerciel rugeægproduktion. Der er mange regler for fjerkræproduktionen, bl.a. salmonellakontrol, som sætter begrænsninger for markedsføring af produkter af ikke-kommercielt opdrættet fjerkræ.

Ægproduktionen

Når hønnikerne er 16-18 uger gamle, sættes de ind i en rengjort produktionsstald. I forbindelse med flytningen vaccineres dyrene med injektionsvaccine mod flere forskellige sygdomme. Hønnikerne skal lære at bruge den nye stald og at komme op på etagerne - især for at finde vand og foder og for at finde og vænne sig til rederne, så man undgår gulvæg. I starten bør man sætte alle høner op fra gulvet, når mørkeperioden starter, og de går til ro.

Staldsystemer

Der skal være naturligt lys i det økologiske æglæggerhus, og hønerne skal have adgang til et skrabeareal, hvor de kan støvbade. Der findes flere typer af staldanlæg, men kun to principielt forskellige måder at indrette æglæggerhuset på – kumme eller etageanlæg. I kummeanlæg er reder, foder og vand anbragt over en gødningskumme. De jern- eller plastiktremmer over gødningskummen, som hønerne går på, kaldes slat.

Gødning falder igennem slattet og opsamles i løbet af hele produktionsperioden. Når huset tømmes, køres gødningen ud af huset til gødningslager eller direkte på marken. I etageanlæg er reder, foder og vand anbragt i et metalstillads, hvor gødning, der afsættes oppe i anlægget, opsamles på gødningsbånd i begge etager. Gødningen på båndene fjernes fra stalden to eller tre gange om ugen. På denne måde nedsættes ammoniakfordampningen i stalden til fordel for både høner, staldpersonale og miljø.

I begge typer af stalde kan der være et verandaområde, dvs. et overdækket område med fast gulv, hvor hønerne får tildelt grovfoder. I verandaen er der udgangshuller til hønsegården. Hønsegården er ofte beplantet med pil, poppel, frugtbuske eller frugttræer, dels for at trække hønerne ud på arealet, dels for at udnytte det ret store areal bedst muligt.

Figur 3. Etageanlæg med unge, hvide høner

Figur 2. Anlæg med gødningskumme og reder i to etager, rengjort

Figur 4. Hvide høner i veranda

Figur 5. Hvide høner på udeareal med popler

Fodring

Det er blevet meget tydeligt især i den økologiske æggproduktion, hvor afgørende det er at fodre hønerne korrekt. En periode med utilstrækkeligt foder kan medføre problemer i hele produktionsperioden.

Avlsselskaberne har udarbejdet anbefalinger til fodersammensætning for netop deres høner. Hvis man i videst muligt omfang benytter disse anbefalinger for sammensætning af foderet, har man de bedste betingelser for at opnå de produktionsresultater, som avlsselskabet stiller i udsigt. Man kan vælge at lade et foderstoffirma sammensætte foderet og fodre med de anbefalede faser, som er baseret på hønernes alder, foderoptagelse og ægvægt, eller man kan vælge at bruge en stor del foder af egen avl og kun indkøbe de foderemner til blandingen, som man ikke selv kan producere. Det er under alle omstændigheder nødvendigt at føre nøje registreringer over hønernes vand- og foderoptagelse, æggproduktion, ægvægt og også gerne kropsvægt for at kunne justere foderet efter hønernes aktuelle behov.

Grovfoder har varierende værdi, og dette skal tages i betragtning, når man sammensætter sit foder.

Det tager hønen ca. 25 timer at producere et æg. I de sidste ca. 5 timer produceres skallen, og hertil har hønen brug for kalk. Derfor anbefales det at give tilskud af kalkskaller i foderet sidst på dagen, så hønen får fyldt sine kalkdepoter op inden den 8 timer lange mørkeperiode, hvor den producerer æggeskallen.

Ægindsamling

Æggene indsamles om formiddagen, pakkes og sættes på køl, hvorfra de typisk afhentes 2-3 gange om ugen af ægpakkeriets kølebil.

Afsætning af æg

De fleste større æggproducenter afsætter deres æg til et stort ægpakkeri. Nogle har dog etableret eget pakkeri og står selv for markedsføring og afsætning af æggene. På pakkeriet mærkes æggene med en kode, der

starter med et tal for produktionstypen: 0=økologisk, 1=friland, 2=skrab, 3=beriget bur

Fra helt små flokke sælges æg ofte udelukkende ved ejendommen som "staldørssalg" direkte til forbrugerne, og i disse tilfælde er kravene til salmonellakontrol anderledes end for de bedrifter, der leverer over pakkeri.

Afsætning af udsætterhøner

Efter en produktionsperiode på 45-50 uger falder ægproduktionen, og hønerne sættes ud. Økologiske høner bliver som de fleste andre udsætterhøner aflivet og destrueret, og en del af dem anvendes i minkfoder.

Opdræt af hønniker

De daggamle kyllinger, der leveres af rugeriet, indsættes i et opvarmet opdrætshus, hvor de lever, til de er 16-18 uger gamle. I mange tilfælde opdrættes kyllingerne på en anden ejendom end dér, hvor ægproduktionen foregår, bl.a. for at mindske risiko for smitteoverførsel. Det er vigtigt at kyllingerne opdrættes i et produktionssystem, der ligner det, de senere skal tilbringe produktionsperioden i, så de kommer nemmest muligt igennem flytningen og hurtigt føler sig trygge og veltilpasse i det nye anlæg. De unge hønniker er følsomme, for de vokser stadig, samtidig med at de skal starte processen med ægproduktion.

Management

Alle, der besøger kyllingehuset, skal vaske hænder, skifte fodtøj og tage overtrækstøj på.

Inden de daggamle kyllinger ankommer, skal stalden gøres ren og desinficeres. Alle dele adskilles mest muligt og lægges i blød, inden de vaskes i sæbevand, skylles og desinficeres ved dypning i desinfektionsmiddel.

Figur 6. Ægpakning

Når det rene inventar er samlet, desinficeres hele huset og inventaret igen med højtryksrensere på lavt tryk. Huset opvarmes herefter til 32 °C. Der lægges strøelse ind i god tid, inden kyllingerne kommer, så alt er opvarmet. Lyset efterses, så alle lamper virker og kan dæmpes. Ventilationen efterses – den skal køre på lavt niveau, for at der ikke opstår iltmangel. De rengjorte vandstrenger skylles igennem lige inden indsætning. Ved opdræt på gulv rulles papirbaner ud langs vanderne, og foder lægges på papiret, så man kan sætte kyllingerne af, hvor der er foder, og tæt ved vanderne. I etageanlæg skal man sikre, at bunden er dækket af fintmasket net ved indsætningen. Foderrenderne skal være fyldt op med startfoder af passende fin struktur.

Kyllingerne skal overvåges med daglige registreringer af forbruget af vand og foder, vægt, dødelighed mv. Avlsselskabet udgiver et normskema for kyllingens forventede udvikling, som man med fordel kan anvende som manual for at sikre, at kyllingerne følger standardnormerne. På den måde kan man gribe ind i god tid, hvis der ses afvigelser. Der vil også være et anbefalet lysprogram i

avlsselskabets normskema, som man bør indrette sit lysprogram efter. Høns er udprægede vanedyr, så det er meget vigtigt at overholde de daglige rutiner på samme tidspunkt hver dag i hele kyllingens / hønens levetid.

Figur 7. Daggamle kyllinger på gulv. De første dage er det meget varmt at arbejde i kyllingehuset

Figur 8. Etageanlæg til opdræt, rengjort

Sundhed og velfærd

Der anvendes flere vacciner i fjerkræproduktionen, og allerede første dag bliver kyllingerne vaccineret på rugeriet med injektionsvacciner. Fjerkrædyrlægen kan udarbejde en vaccinationsplan for flokken, som er

tilpasset de aktuelle sygdomstrusler. Levende vacciner gives som spray eller i drikkevandet, og ved flytning til ægproduktionshus gives injektionsvacciner.

Tabel 4. Eksempel på vaccinationsprogram for opdrætskyllinger

Alder	Vaccine
Daggamle	Hønselammelse, Gumboro disease, Infektiøs bronchitis
1. uge	Coccidiose
2. uge	Infektiøs bronchitis
3. uge	Newcastle disease
7. uge	Infektiøs bronchitis
9. uge	Newcastle disease
12. uge	Infektiøs bronchitis
13. uge	Aviær encephalomyelitis
Ved flytning	Newcastle disease, infektiøs bronchitis, Egg-drop-syndrom

Særlige udfordringer hos økologiske høns

Der kan være udfordringer i at bevare god velfærd i den økologiske høneflok.

Fjerpilning

Fjerpilning og kannibalisme skal forebygges fra første dag, for en kylling, der piller fjer, er svær at kontrollere, og fjerpilning kan i værste fald udvikle sig til kannibalisme. Det kan anbefales at sætte sig ind i brugen af Fjerpilningsnøglen, som kan findes online [her](#).

Klumpninger

Klumpninger, hvor hønerne flokkes tæt og kvæler de, der kommer nederst, kan opstå på alle tidspunkter. Pas på lys og skygge, sørg for, at alle daglige rutiner overholdes til tiden, og del risikable områder op med net eller æggekurve, så dyrene ikke så nemt bliver kvalt.

Parasitter

Parasitter bør overvåges løbende, så behandling kan igangsættes tidligt, hvis det bliver nødvendigt:

- Orm – spolorm, trådorm, blindtarmsorm
- Blodmider
- Coccidier

Sygdomme

Sygdomsudbrud og/eller drop i ægproduktionen kan være forårsaget af én eller flere agenter:

- Virus – hønselammelse (Marek's disease), Newcastle disease, infektiøs bronchitis, Gumboro disease, aviær encephalomyelitis, chicken anemia (blåvingsyge), aviær influenza, Egg-drop syndrom
- Bakterier – E coli, Pasteurella, rødsygebakterier
- Mycoplasmer

Af hensyn til tilbageholdelsestiderne er der begrænset mulighed for at behandle æglæggende høner med antibiotika. Det gælder om at forebygge ved at opretholde smittebeskyttelse, hensigtsmæssige daglige rutiner og følge de anbefalede vaccinationsprogrammer.

I henhold til dyreværnsloven skal besætningen have mindst et årligt dyrlægebesøg. Samtidig kan man få rådgivning og opdatering om vaccinationer, smittebeskyttelse, parasitkontrol mv.

Økologisk fjerkræproduktion

I den økologiske fjerkræproduktion lever både høns og kyllinger i hønsehuse med frisk luft, dagslys og strøelse, hvor de kan støvbade. Dyrene har året rundt adgang til udearealer med vegetation, hvor de kan søge efter føde i jorden, hvilket er en vigtig del af deres naturlige adfærd.

Økologisk fjerkræ skal have meget plads, både inde og ude. Der er særlige arealkrav og regler for flokstørrelse, der afhænger af, hvilken type produktion, der er tale om.

I modsætning til pattedyr er det tilladt at indsætte ikke-økologiske fjerkræ til både kød- og ægproduktion. Dyrene skal dog være under 3 dage gamle, når de bliver indsat i det økologiske produktionssystem.

Æglæggende høner

I den økologiske hønsestald må der maksimalt være 6 æglæggende høner per m². I frilands- og skrabeægproduktionen må der være 9 høner, mens der i burægproduktionen må være 13 høner per m². Den økologiske høne skal desuden have adgang til mindst 4 m² udeareal per høne.

De økologiske høner holdes i flokke á max. 3000 dyr, og det betyder, at landmanden skal indhegne mindst 12.000 m² hønsegård pr. flok. En gennemsnitlig økologisk ægproducent har ca. 12.000 høner, der lever i flokke i separate staldafsnit på den samme bedrift.

Slagtekyllinger

I den økologiske kyllingestald må der højst være halvt så mange kyllinger som i en konventionel stald. Det

betyder, at der maksimalt må være 10 kyllinger eller 21 kg per m². Derudover skal hver kylling have adgang til 4 m² beplantet udeareal. Det svarer i størrelse til cirka tre fodboldbaner til 4800 kyllinger. 4800 kyllinger er det maksimale antal dyr, der må være i en flok økologiske slagtekyllinger.

I den økologiske produktion er der krav om, at der skal anvendes langsomt-voksende fjerkræracers. En dansk økologisk kylling må derfor maksimalt vokse i gennemsnit 35 g om dagen. Det betyder, at kyllingen er mindst 63 dage om at opnå en slagtevægt på 2200 gram, der giver en salgsklar kylling på ca. 1500 gram. En konventionel kylling har typisk nået den ønskede vægt efter 35-38 dage.

Dyrenes adgang til og bevægelse på udearealer og den langsommere tilvækst giver den økologiske kylling en anden struktur end den konventionelle kylling. Det spiller også en

rolle for det færdige produkt, at de økologiske kyllinger på slagteriet ikke tilsættes vand, salt, sukker mm., inden de når supermarkedets køledisk.

Under åben himmel

Ligesom andre økologiske dyr skal hønsene have mulighed for at komme ud året rundt. I hønsegården skal der være vegetation, der gør arealet attraktivt for dyrene, og som samtidig opsamler de næringsstoffer, som hønsene gøder. Hvis ikke vegetationen kan beskytte

mod rovdyr, skal der være andre beskyttelsesmuligheder, for rovdyr er en betydelig udfordring for udegående fjerkræ.

En gang om året skal dyrene over i en ny hønsegård, mens det gamle areal hviler sig. Det sker for at sanere jorden og dermed forebygge angreb af parasitter, og for at vegetationen kan komme sig, efter hønsene har rodet i den.

Fjerkræ i frugtplantager

Når man holder fjerkræ som især høner - men også kyllinger, gæs og ænder - i frugtplantager, har både dyr og planter gavn af hinanden. Frugttræerne giver læ og skygge til hønerne og giver dem beskyttelse mod rovfugle. Når det er sæson, er der masser af nedfaldsfrugt, som hønerne kan æde.

Til gengæld gøder hønerne træerne, æder skadelige insekter og holder plantagen fri for ukrudt. Frugttræernes optagelse af næringsstoffer reducerer endvidere en eventuel udvaskning af kvælstof og fosfor til vandmiljøet.

Staldforhold og hønernes velfærd

Økologiske høns lever under forhold, der gør det muligt for dem at udøve deres naturlige adfærd. Det afspejler sig blandt andet i kravene til hønsehusenes indretning. I hønsehuset skal hønerne have siddepinde og reder, og der skal være naturligt dagslys og en natlig hvileperiode på mindst 8 timer med mørke og ro. På gulvet skal en tredjedel af arealet være dækket med strøelse som halm eller sand. Strøelsen giver hønerne mulighed for at støvbade, hvilket er en vigtig del af dyrenes naturlige adfærd.

I den danske økologiske ægproduktion er det meget almindeligt, at hønerne holdes i såkaldte etagesystemer, hvor hønerne har deres redekasser og kan bevæge sig mellem

gode for hønernes velfærd, da de tilbyder forskellige miljøer og giver gode udfoldelsesmuligheder - også for de høner, der er nederst i hierarkiet.

Velfærden i en fjerkræbesætning vurderes ud fra en række kriterier, herunder dødelighed, fjerpilning og kannibalisme. De økologiske høner må ikke næbtrimmes, og derfor skal der gøres særlige indsatser for at undgå, at hønerne piller fjerene af hinanden. Her er netop staldsystemet en af flere afgørende parametre, ligesom det er vigtigt, at de har rodemateriale og grovfoder til at holde dem beskæftigede og give dem trivsel. Endvidere arbejder man på at fremavle afstamninger med et roligt temperament.

forskellige etager. Etagesystemerne vurderes at være

Figur 1. Et ældre etagesystem til økologiske hønsehold. Fra stalden har hønsene udgang til en veranda, hvor fra de kan komme ud i hønsegården.

Mobile hønehuse

Mobile hønehuse er en ny måde at holde høns på i Danmark. Huset kan flyttes rundt mellem markerne, er isoleret og i to etager. I underetagen er der grus, flis og sand til badning, mens der på 1. sal er pinde, som hønerne kan sove på.

Hønehuset er udviklet af et tysk firma, der markedsfører det under navnet Hühner Mobil.

Foder

Økologiske høns får foder, der er økologisk dyrket. Fem pct. af foderet må være ikke-økologisk, men der er planer om at overgå til 100 pct. økologisk fodring indenfor de kommende år. Foderet må ikke indeholde eller være fremstillet ved hjælp af GMO.

Høns og kyllinger har fra naturens side behov for at bruge meget tid på selv at søge føde. En økologisk høne optager ca. 45 kg foder i æglægningsperioden, men æder desuden en del grovfoder som f.eks. græs, ensilage, gulerødder eller roer. Grovfoder er en vigtig del af den daglige foderration til økologiske høns. Det er godt for dyrenes fordøjelse og dermed for deres velfærd og trivsel. Endvidere er grovfoderet med til at holde dyrene beskæftigede.

Æggenes skalfarve afhænger af, om æggene er lagt af brune eller hvide høner. Der arbejdes hele tiden på at udvikle nye høneafstamninger, men i øjeblikket er der i den danske produktion en overvægt af hvide høner. Æggeblommens farve er derimod afhængig af hønernes foder. Især bidrager græs, ensilage, gulerødder og majs til blommens gule farve.

Markedet for økologiske æg i Danmark

Danmark har en betydelig produktion af økologiske æg. Markedsandelen for økologiske æg i detailhandlen er i 2014 på 27 pct. Med andre ord er mere end en fjerdedel af de æg, danskerne putter i indkøbskurven, økologiske.

Markedet for økologiske slagtekyllinger er indtil videre ikke særlig stort. Produktionen udgør under 1 pct. af den samlede kyllingeproduktion i Danmark. Der mærkes dog en stigende interesse og efterspørgsel efter økologiske kyllinger, på både det danske og det internationale marked.

Ægpakkerier og kyllingslagterier efterspørger flere leverandører (foråret 2015).

Medicinering

Ligesom for alle andre økologiske husdyr er det ikke tilladt at give en økologisk fjerkræbesætning veterinære lægemidler forebyggende. Man må dog gerne vaccinere dyrene. Hvis en økologisk høne bliver syg og

skal have antibiotika eller andre veterinære lægemidler, må hønen og dens æg ikke sælges som økologiske, før der er gået dobbelt så lang tid som den fastsatte tilbageholdelsestid for præparatet.

Fjerkræ, der er behandlet med fx antibiotika mere end én gang, må ikke sælges som økologiske, før de er blevet

genomlagt. Genomlægningsstiden for æglæggende høner er 6 uger - dvs. at der skal gå 6 uger, før både hønen og dens æg kan sælges som økologiske igen. For slagtefjerkræ er genomlægningsstiden 10 uger.

Kilder:

Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion. Den nyeste udgave kan findes [her](#).

Landbrug & Fødevarer, Økologiens ØBC, 2014

Landbrugsinfo.dk, Regler om økologisk fjerkræhold, 2015